No. 100. 1833

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Vrijdag den 26 April.

LATERE BERIGTEN DER COURANT,

van Donderdag 25 April,

behelzende de jongste *Belgische* en *Fransche* Nieuwstijdingen en *Beursprijzen.*

BELGIE.

BRUSSEL, den 24sten April.

De *Moniteur* zoekt heden het bewind tegen de beschuldiging te verdedigen, die men tegen hetzelve inbrengt, dat het de oorzaak van de vergeefsche komst te Brussel van een aantal afgevaardigden is geweest, op grond dat het de opschorting der zittingen niet eerder had bekend kunnen maken, dan na de verklaring van het lid der afgevaardigden (den heer *Detheux*), belast met de zamenstelling van een nieuw ministerie, dat het hem onmogelijk was die taak te vervullen, als waarop het ministerie het adjournement terstond had publiek gemaakt. — Overigens behelzen de bladen, die gehouden worden onder de leiding van sommige leden uit het bewind te staan, weder niets bijzonders omtrent den weg dien het nog bestaande ministerie heeft besloten te volgen, over welke onzekere gesteldheid van zaken, gelijk mede over het stilzwijgen, dat dezelfde bladen omtrent den inhoud der bekend gewordene nota van 2 April bewaren, de overige bladen, gelijk de *Courrier* en andere, zich zeer hevig beklagen.

— Uit Antwerpen wordt van gisteren gemeld, dat men er, vooral in den morgen, eenige zware kanonschoten in de rigting van Bath en Lillo had gehoord. De generaal *Buzen* had zich naar den anderen Schelde-oever begeven, om naar de oorzaak onderzoek te doen. Naar het scheen waren het oefenings-schoten van de hollandsche flotille.

Van den 1sten tot den 20sten dezer, zijn te Antwerpen binnengekomen, 57 onzijdige schepen, te zamen houdende 6546 tonnen.

— Den 21sten dezer hebben, met eenen gunstigen noord-oostenwind, 17 handelsvaartuigen de haven van Ostende verlaten; drie van dezelve waren naar de West-Indien bestemd.

— Volgens eenen vergelijkenden staat door den *Moniteur* medegedeeld, heeft de opbrengst der inkomende regten, gedurende de drie eerste maanden van dit jaar, ruim 750,000 fr. meer bedragen dan in het vorig jaar in hetzelfde tijdsbestek.

— Bij een besluit van den 9den dezer door den oorlogsminister gecontrasigneerd, wordt nu bepaald dat met den 1sten Mei aanstaande het supplementair traktement voor tafelgelden enz. van de hoofd-officieren des legers, gerekend worden zal tegen 500 fr., voor de divisie-generaals, en 300 voor de Brigade-generaals, en dat dit traktement voorts alleen zal worden betaald aan den generalen chef van den staf en de divisie- en brigade-generaals, welker troepen gekampeerd of gekantonneerd zullen worden.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 22sten April.

Het gerucht wil nog steeds dat in den loop dezer week de tegenwoordige zitting der kamers door den koning zelven zoude worden gesloten. Om de lastige discussien over een adres van antwoord te vermijden, zoude kort daarop de volgende zitting bij eene enkele ordonnantie, door den president van den raad voor te lezen, weder geopend worden.

— De *Moniteur* deelt heden het belangrijk artikel uit het dagblad van St. Petersburg van den 7den dezer mede, waarbij zoo vele opgaven der Fransche bladen omtrent de onderhandelingen te Konstantinopel worden te regt gewezen; men voegt daarbij het memorandum van het Fransch kabinet, dat reeds voor eenen geruimen tijd werd publiek gemaakt, en voorts de volgende bedenkingen:

„ Wij zullen ons ten aanzien dezer onderscheidene stukken slechts weinige aanmerkingen veroorlooven. Het Russisch dagblad heeft gemeend officieel op de verhalen te moeten antwoorden, die door eenige Fransche bladen omtrent het gebeurde te Konstantinopel werden verspreid; dit verschil zoude aan het gouvernement eerst dan eenig belang kunnen inboezemen, wanneer de daadzaken, die hetzelve ter algemeener kennisse heeft gebragt, onwaar werden bevonden; dit is echter niet het geval, en om zulks te bewijzen, leveren wij het memorandum, dat reeds vroeger openbaar werd gemaakt en waarvan wij de echtheid kunnen waarborgen, ofschoon het slechts tot informatie geschikt was van onze diplomatieke agenten.

„ Wanneer men dit stuk met het verslag in het dagblad van St. Petersburg vergelijkt, zal men overtuigd worden dat tusschen het een en ander geen wezenlijk verschil bestaat; dat alleen het Fransche stuk de onderhandelingen der Fransche legatie, het Russisch geschrift die der Russische legatie vermeldt. Men zal dan zien dat alle de vragen, door de Porte aan den heer *Butenieff* gerigt, en ten doel hebbende om de aankomst der hulptroepen, die zij verzocht had, te vertragen, of derzelver verwijdering te verkrijgen, het gevolg waren van de vertoogen, die vroeger door een zaakgelastigde, later door den gezant van Frankrijk zijn gedaan.

„ Wat de verklaring betreft, die in het laatst gedeelte van het artikel van het officieel Russisch dagblad vervat is, dezelve is voorzeker aan het Russisch kabinet ingegeven door de bezorgdheid, welke de voorvallen te Smyrna hadden opgewekt; maar men zoude ten onregte daarin eene afwijking zien van de verbindtenis, door den keizer van Rusland op den 17den Februarij erkend, om zijne land- en zeemagt terug te roepen, zoodra de Porte zulks verlangde.

„ De fransche legatie in Rusland heeft ten dien aanzien, sedert het openbaar maken van het bedoeld artikel, de voldoendste verzekering ontvangen."

In weerwil van dit geruststellend betoog is de algemeene aandacht heden even als de vorige dagen op de ontknooping der turksche zaken gevestigd. Men houdt het er algemeen voor, dat de stoute taal van den admiraal *Roussin*, welke door geene behoorlijke magt werd ondersteund, den franschen invloed merkelijk heeft doen dalen en dat het russisch kabinet zich weinig om de vertoogen van het ministerie in deze zaak zal bekreunen. Men spreekt van eene conferentie, die heden morgen tusschen den minister van buitenlandsche zaken en de oostenrijksche en russische gezanten heeft plaats gehad, en waarin de laatste zich zeer beslissend in dien geest zoude hebben uitgelaten.

— De brik *l'Ariane* is voor eenige dagen van Toulon gezeild, om den heer *Bois-le-Comte*, met eene bijzondere zending belast, naar Alexandrien over te brengen.

— De liberale dagbladen verzekeren, dat de graaf *d'Apponij* door het oostenrijksch kabinet is teruggeroepen, omdat hij niet genoeg veerkracht in de tegenwoordige oogenblikken had betoond.

— Een der leden van de kamer van afgevaardigden, de generaal *Leijdet*, die zich eenen geruimen tijd, door eene vrij onafhankelijke taal onderscheidde, is ter dispositie van den minister van oorlog gesteld.

— De *Tribune* heeft de bijdrage der *Gazette de France*, tot voldoening der haar opgelegde boete van de hand gewezen, omdat de gevoelens door beide dagbladen voorgestaan te zeer uiteen loopen, om de handen immer in een te slaan.

— De academie der zede- en staatkundige wetenschappen, heeft den hertog *de Broglie* tot gewoon, den pruissischen minister *Ancillon* tot buitenlands lid verkozen, de laatste niet zonder merkelijken tegenstand.

— De fondsen waren heden (22 *April*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 101,10; op tijd 101,20; de 3 pCt. kont. 77,40; op tijd 77,45; Nap. renten kont. 91,35, op tijd niet genoteerd; Sp. perp. 75 kont.; op tijd 75¼; 3 pCt. 43⅞; Cortes 16.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 25sten April.

Naar men uit 's Hage verneemt zijn op de voorstellen onzer regering, laatstelijk naar Londen toegezonden, weder bedenkingen gemaakt.

— Bij eene missive van den minister van binnenlandsche zaken, van den 4den April, is aan de heeren gouverneurs te kennen gegeven, dat ingevolge de wet van den 29 Maart met den 1sten Mei aanstaande, de heffing van een Rijks-accijns op het Gemaal ingevoerd zullende worden, het in het algemeen wenschelijk zoude zijn, dat de nu bestaande plaatselijke belastingen op dat middel afgeschaft of althans verminderd konden worden; immers voor zoo veel die steden of gemeenten betreft, waar de gezegde plaatselijke belastingen tegenwoordig tot zoodanige hoogte geheven waren, dat, bijaldien dezelve te gelijk met den Rijks-accijns bleven bestaan, de ingezetenen daardoor te zeer zouden worden bezwaard. De minister acht het echter doelmatig, dat met 1° Mei aanstaande de tegenwoordige wijze van heffing der plaatselijke belasting op het gemaal vervalle, en vervangen worde door die, bij wege van opcenten op de hoofdsommen van den Rijks-accijns. Dien ten gevolge zijn de gouverneurs verzocht, om de plaatselijke besturen, welke bij de zaak betrokken zijn, uit te noodigen, om onmiddellijk in opzettelijke overweging te nemen, of en in hoeverre de thans door hen geheven wordende plaatselijke belasting op het gemaal zou kunnen of behooren afgeschaft of verminderd en door andere middelen vervangen te worden, en om den uitslag van derzelver overwegingen omtrent dit onderwerp dadelijk aan Hun Ed. Gr. Achtb. [illegible]

mede te deelen, onder overlegging der ter zake betrekkelijke raadsbesluiten, en met bijvoeging, casu quo, der tarieven van het getal opcenten, welke men op de hoofdsommen van den in te voeren Rijks-accijns, ter vervanging van de eigene plaatselijke belasting op het gemaal, zou verlangen te heffen; - van het daarmede in verband staande bedrag der belasting bij den invoer en der restitutie bij den uitvoer van meel en gebak van belast graan, en wijders van de andere plaatselijke belastingen, die men, bij afschaffing of vermindering van die op het gemaal, zou wenschen ingevoerd of verhoogd te zien.

— Z. M. heeft, bij besluit van 12 dezer, weder last gegeven tot het aanschaffen van een zeker getal geschikte trekpaarden, voor de dienst der artillerie, en wel tegen betaling in klinkende munt van wege het departement van oorlog. Voor Zuid-Holland is het getal der te leveren trekpaarden op 100 bepaald.

— Uit Zeeland verneemt men, dat het wederom aan drie onzer landgenooten is mogen gelukken, de zoogenaamde fransche krijgsgevangenschap te ontvlugten en behouden in het vaderland van te komen, zijnde namelijk [illegible] en een marinier, behoord hebbende tot de equipage der kanonneerboot onder bevel van den luitenant der marine *Meesman*, welke boot, na de overgave der citadel in December ll. den gevaarlijken aftogt naar de Beneden-Schelde bijna had volbragt, toen zij ter hoogte van het fort de Parel op de droogte geraakte en de manschap zich overgeven moest. Een dezer ontvlugte matrozen is de brave onverschrokken zeeman, die in het beleg van de citadel de aan stuk geschoten vlaggelijn onder het moorddadigst vuur herstelde en de vaderlandsche vlag wederom heerlijk deed wapperen, voor welke stoutmoedige daad hij met de Willemsorde is beschonken. - De marinier, *de Bruin* genaamd, was het gelukt, als een Vlaamsche tuinier verkleed, door bosschen en langs ongebaande wegen, onze grenzen bijna ongehinderd te bereiken, toen hij boven Brugge in een boschweg, door een belgischen veldwachter werd aangehouden en naar zijne papieren gevraagd; deze niet kunnende vertoonen, verklaarde de veldwachter onzen marinier tot zijnen arrestant en stak de hand in de borst om er een koord uit te halen en den vlugteling de handen te binden; deze dit oogenblik waarnemende en voor het denkbeeld bevende, na al het uitgestane gevaar, in een' belgischen kerker te worden gesleept, gaf den veldwachter met de spade die hij als tuinier bij zich, had onverwacht zulk een geweldigen slag in den nek dat dezelve bewusteloos nederzeeg, waarop hij in het digte van het bosch vlugte en verder, na veel vermoeijenis en gevaar, te Lapscheure nabij onze grenzen aankwam, waar hij door eenige Vlaamsche boerinnen menschlievend opgenomen werd en door derzelver hulp eindelijk ons grondgebied bereikte.

- Onze gevangene landgenooten te Bethune en Aire genieten tegenwoordig, volgens het getuigenis van deze hunne thans bevrijdde makkers, eene goede voeding; twintig man per kompagnie doen dagelijks eene wandeling over de wallen en in de stad; de officieren werden door de fatsoenlijke ingezetenen bij iedere gelegenheid vriendschappelijk ontvangen.

Uit Zeeland wordt voorts gemeld dat de heer *Dassevael*, wachtmeester bij het korps vrijwillige jagers te paard van het 4de district dier provincie, die sedert augustus 1832 door de Belgen gevangen is gehouden, op vrijdag den 19den dezer aan onze grenzen uitgeleverd en den volgenden dag door het gemelde korps van Aardenburg afgehaald is. Overigens is er in het 4de en 5de district van genoemde provincie in de laatste dagen niets van belang voorgevallen.

Te Vlissingen heeft men woensdag morgen in zeewaartsche rigting eenige zware kanonschoten gehoord; derzelver oorzaak was onbekend. — Ook te Antwerpen is, blijkens de belgische bladen, dienzelfden morgen het geschut gehoord; aldaar vermeende men dat het oefeningsschoten van ons eskader op de Schelde waren.

— Van de Pruissisch Poolsche grenzen wordt het volgende berigt:

» Op denzelfden dag, waarop de jongste bloedige tooneelen te Frankfort voorvielen (3 April) zijn twee benden Poolsche onruststokers, 50 man sterk, van Krakau uit in Polen doorgedrongen, om onrusten te verwekken. Deze beide pogingen schijnen dus met elkander in verband te staan, en de bron waaruit zij voorkomen, wordt meer en meer duidelijk. De bedoelde benden bestonden meerendeels uit lieden die aan den vroegeren opstand deel genomen hadden; zij waren naar Frankrijk uitgeweken, en van daar teruggekeerd. Bij de ingezetenen, die zij tot oproer wilden aanzetten, vonden zij niet alleen geen den minsten bijval, maar zij zijn ook door de Russische troepen gevangen genomen, weinigen uitgezonderd, die hebben weten te ontsnappen.

» Is het nu, bij zulke ongerijmde en tevens misdadige ondernemingen, wel aan de Russische regering ten kwade te duiden, dat zij de gestrengste maatregelen neemt, om de rust in dit gewest te bewaren, daar geene ondervinding — zelfs de smartelijkste niet — van dergelijke pogingen schijnt af te schrikken?" (*Men vergelijke hiermede het artikel uit de* Augsburgsche Zeitung, *art. Frankfort, hieronder.*)

Te Berlijn heeft het gebeurde in Frankfort groot opzien gebaard en tot ernstige overwegingen in den Staatsraad aanleiding gegeven. De oude vraag over het besnoeijen van de vrijheid op de akademiën is weder ter baan gebragt, daar men zich overtuigd hield van het nadeel, dat der maatschappij berokkend wordt door het teugellooze leven van staatzuchtige en woelzieke studenten, die, door professoren van de liberale partij aangevuurd en verbijsterd, zonder beoefening van wetenschappen en in ledigheid, onophoudelijk met het verlangen bezield zijn, om van hunne bespiegelingen proeven tot herschepping der zamenleving op de stille en arbeidzame menigte te nemen. Er schijnen van de pruissische hoogescholen geen studenten te Frankfort geweest te zijn. Men gelooft, dat de hervorming der universiteiten nog wel wat achter zal blijven; maar volgens bijzondere brieven zou er een voorslag zijn gedaan, om bij den Bondsdag een besluit te bewerken, dat elk, die in een tumult met de wapenen in de hand wierd gegrepen, voor een krijgsraad zou te regt staan.

— Dikwerf vestigden wij de aandacht onzer lezers op Frankrijk en vinden nog dagelijks gelegenheid dezelve bij vernieuwing op dat land in te roepen. Wie heeft ook niet voor de toekomst, bij het meer en meer zien ontwikkelen van de grondbeginselen die bij de Julij-omwenteling hebben voorgezeten? Hadden wij ongelijk toen wij het *harnas* aantrokken - zoo als de *Arnhemmer Courant* zich eens ten onzen opzigte uitdrukte - toen wij ons leedwezen betuigden, dat die omwenteling nog eenigen weerklank hier te lande gevonden had? De stichting van de revolutionnaire klub: *de Unie van Julij*, met de *gematigde*, *verstandige* en *krachtige* Lafayette aan het hoofd, de daarin openlijk erkende grondbeginselen, niet voor Frankrijk alleen, maar ten dienste der geheele bekende wereld; de snorkende taal van de fransche gouvernements-beambten in de buitenlandsche aangelegenheden, het protesteren van het gouvernement, tegen de middelen, welke de Duitsche staatshuishouding vermeent te moeten nemen, om de loerende revolutie-hydra uit haar eigen boezem te weren, - die alles is louter bevestiging van hetgeen wij vroeger voorspeld hebben. Dikwerf herhaalden wij: » *eenmaal zullen onze vijanden zelven moeten erkennen dat Holland Europa een tijd lang voor de verschrikkelijkste onheilen behoed heeft, door eenen sterken dam tegen het revolutionnair geweld op te werpen.*" En die bekentenis is alreeds niet achter gebleven; men heeft haar reeds uit het laatstelijk door ons medegedeeld uittreksel, uit het *Journal des Debats* kunnen bespeuren.

Wanneer wij nu de steeds krachtiger wordende revolutionnaire oppositie, in alle hare gangen tegen de handelingen van het fransche bestuur, met aandacht nagaan, hare steeds toenemende hevigheid naar de middelen van wederstand van het bestuur afmeten, » welk toch zelf reeds zoo revolutionnair in deszelfs buitenlandsche betrekkingen is, dan zouden wij bijna moeten zeggen: Frankrijk, en misschien ook Europa, wachten de vernieuwing van de dagen van 92 en 92. Het verdient voorts opgemerkt, en die opmerking zal voor de volken niet verloren gaan, dat diezelfde oppositie het erkent dat Frankrijk thans ongelukkig is geworden; zij verwijt het gouvernement dat het willekeuriger dan het voormalig bestuur te werk gaat en maakt hieruit de slotrede op, dat Frankrijk met de Julij-omwenteling meer verloren dan gewonnen heeft. Zulke verwijtingen doen zij aan *Lodewijk Philips* en zijne ministers. Doch dezelfde oppositie, die dan zoo liberaal de voortplanting van algemeene beschaving en verlichting zegt te willen bevorderen, is ook de voorstander en bewonderaar van de belgische omwenteling, die alle beschaving, elke voortgang en verlichting in de geboorte verstikt, die dat land tot de tijden van dweepzucht en dom bijgeloof terug voert. Elke poging die, 't zij in Duitschland, in Polen, in Italie, in Spanje, of waar ook, wordt aangewend om dezelfde omwenteling, naar hun eigen zeggen haar thans zoo ongelukkig makende, na te volgen, wordt toegejuicht en ondersteund, en gedurig hooren wij haar den buitenlanders toeroepen: *Ontbreidelt Ul., want ook voor Ul. wachten de Julij-dagen!* Een schoon vooruitzigt inderdaad! — En hoe is in verband hiermede haar oordeel over de Europesche staatsmagten: nu bijv. stellen zij Rusland voor als zoo magteloos, nu zijn deszelfs finantien zoodanig in de war, kan het geen 200,000 man op de been houden, is het kortom minder te vreezen dan eene mogendheid van den tweeden rang, en staat de Julij-omwenteling er voor de deur; dan weder, - strookt zulk een betoog beter met hare bedoelingen, - is Rusland eene vreesselijke kolossus, die geheel Europa overheeren zal zoo niet alles er zich tegen wapent. — Wanneer zullen toch eindelijk de oogen opengaan?

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 22sten April.

De gewapende magt der Poolsche uitgewekenen schijnt voortdurend tot allerlei maatregelen van voorzorg van de zijde der Duitsche grensstaten aanleiding te geven. Uit Stuttgard schrijft men dat een aantal verlofgangers zijn opgeroepen, en dat eenige regimenten, met name het 5de en 6de, binnen kort op den voet van oorlog zullen worden gebragt. Intusschen zijn ook de gemoederen merkelijk opgewonden tegen de aanstaande verkiezingen en schijnt men te dier gelegenheid voor onlusten bezorgd te zijn. Een buitengewoon kommissaris is onlangs naar Tubingen gezonden om aldaar een nader onderzoek te doen naar de geheime maatschappijen, onder anderen naar de bekende *Burschenschaften.*

— De Pruissische regering heeft onlangs de inwoners der Rijnprovintien opmerkzaam gemaakt op de pogingen van zekere personen, die zich als afgevaardigden eener maatschappij in Frankrijk uitgeven, en vele behoeftigen tot landverhuizing naar Amerika trachten over te halen. Het eenig doel dier personen is om de ligtgeloovigen, van de weinige middelen die hun zijn over gebleven, te berooven.

— Van de Poolsche grenzen deelt de *Augsburgsche Zeitung* de volgende bijzondere berigten onder dagteekening van den 11den dezer mede.

» Het is bekend dat een groot gedeelte der Russische troepen onlangs dit koningrijk heeft verlaten; de Pruissische grenzen bleven slechts zwak bezet, en men berekende dat de geheele magt der Russen uit niet meer dan veertig duizend man bedroeg. De vroegere bepaling, dat niemand eenige wapenen mogt hebben, werd langzamerhand zoodanig gewijzigd, dat de uitoefening van het gewone jagtregt weder werd toegelaten, terwijl nog andere maatregelen van voorzorg in onbruik waren geraakt. Thans verneemt men onverwacht dat eenige Russische troepen in de omstreken van Krakau, door gewapende benden, die zich in de bosch- en bergachtige streken hadden georganiseerd, zijn overvallen, en dat aldaar gedurende eenigen tijd eene volmaakte insurrectie plaats had, tot dat de aangevoerde versterking den opstand heeft onderdrukt, en een groot gedeelte der insurgenten met drie hunner aanvoerders zijn gevangen gemaakt. Naar men verneemt bevonden zich aan het hoofd dezer onderneming onderscheidene personen, die eerst onlangs in Polen waren terug gekeerd. De voornaamste derzelven, moet zich door vergif het leven hebben benomen, om niet in handen te vallen. De regering zoude voorts eene correspondentie zijn magtig geworden, waarvan de inhoud tot strengere maatregelen heeft aanleiding gegeven. Alle wapenen zijn weder opgevraagd; de voornaamste plaatsen en de grenzen zijn sterker door Russische troepen bezet; de wachten worden met geladene geweren betrokken, en paspoorten worden slechts met moeite voor het binnenland, voor buitenslands volstrekt niet uitgegeven. De gemoederen zijn in deze omstandigheden treurig gestemd."

— Uit Wallachijen schrijft men van den 5den dezer.

» Naar men verneemt, wordt het Russisch legerkorps dat de Porte ter hulp trekt, ten gevolge van nadere bevelen, aanmerkelijk versterkt. In Bucharest en andere plaatsen zijn hospitalen gereed gemaakt, en wel in zulk eenen omvang, dat men weinig onderscheid ziet met dergelijke inrigtingen voor den laatsten Turkschen oorlog. Men vermoedt alzoo dat het Russisch leger niet alleen de Turksche hoofdstad tegen de overmagt van *Ibrahim*-bassa zal verdedigen, maar daarenboven bestemd is om de Egyptenaren uit Klein-Azien te verdrijven. Wanneer men intusschen de geruchten die uit Konstantinopel zijn overgebragt gelooven mag, zal dit niet noodig zijn, daar *Mehemed*-Ali, beducht voor de staatkunde der Porte, zou besloten hebben, om zich zelven tot onafhankelijk koning van Egypten en Syrien, te verklaren; welke verklaring onmiddellijk door Engeland en Frankrijk zoude erkend worden, om Rusland het voorwendsel te benemen, dat hetzelve in naam der Porte den bassa van Egypte als eenen opstandeling door de wapenen moet dwingen. De eenige voorwaarde van de zijde der genoemde mogendheden, aan deze erkenning gehecht, zoude, volgens dezelfde geruchten, een naauw verbond zijn, tusschen den sultan en *Mehemed*-Ali te sluiten.

OPENBAAR ONDERWIJS IN SPANJE.

Het dagblad van Madrid heeft onlangs een statistiek overzigt van den toestand van het openbaar onderwijs in Spanje bekend gemaakt, waaruit blijkt dat in het jaar 1831 in dat rijk dertien hoogescholen bestonden, namelijk: te Salamanca, Valladolid, Alcala, Valencia, Granada, Sevilla, Sarragossa, Sant Jago, Cervera, Oviëdo, Huesca, Toledo en Onate. Het getal der aldaar studerende jongelieden bedroeg 9864, waarvan zich 4207 op de schoone kunsten, 1936 op de godgeleerdheid, 3552 op de regtsgeleerdheid, 546 op het kerkelijk regt en 629 op de geneeskunde toeleiden. In 36 seminarien of kollegien, waar insgelijks de hoogere wetenschappen werden onderwezen, vereenigden zich nog 6056 studenten voor onderscheidene vakken en 2295 theologanten. Behalven deze kollegien waren er nog acht andere voor algemeene opvoeding en onderscheidene onder het opzigt der vaders der *Escuelas pias.* Gemeenlijk telden deze 17,171 kweekelingen. Daarenboven had men, eindelijk 774 latijnsche scholen met 26,275 scholieren; 9558 jongensscholen met 356,520 en 3070 meisjesscholen met 119,202 leerlingen. Dit alles levert een geheel van 10,672 studenten voor schoone kunsten en wetenschappen, 3225 voor de godgeleerdheid, 3552 voor de regtsstudie, 546 voor het kanoniek regt, 629 voor de geneeskunde, 31,409 leerlingen voor de Latijnsche taal, en 368,149 jongens en 119,202 meisjes die het lager onderwijs genieten, te samen dus, 537,383 leerlingen. Hieronder zijn noch de studenten in de kollegien van genees- en heelkunde, noch de meisjes die in kloosters worden opgevoed, begrepen. Volgens hetzelfde overzigt telt de provincie Gallicien met nagenoeg anderhalf millioen inwoners, slechts 364 lage scholen en 10,919 leerlingen, terwijl het district van Zamora met eene bevolking van 150,000 zielen 515 scholen en 26,415 leerlingen bevat.

IETS OVER DE TEGENWOORDIGE OPSTANDELINGEN IN CHINA.

Het Engelsche weekblad, *The Chinese Repository*, deelt de volgende bijzonderheden mede, omtrent den opstand die op de grenzen van het Chineesche rijk is uitgebroken:

De opstand, die zich langs de provincien Kwan-tung, Kwan-si en Hunau heeft uitgebreid en het gansche rijk in onrust heeft gebragt, barstte op den 5den Februarij 1832 uit. De hoofdrol in deze beweging wordt door de Yaou-jins, een volksstam uit Lin-schau, aan de noordwestelijke grenzen om Kwan-tung gespeeld. Volgens de Chineesche schrijvers, stammen deze barbaren af van zekeren Pivan-ku, wiens oorsprong en leeftijd in het duistere ligt. Zij zijn van eenen wilden en oorlogzuchtigen aard, doch moeten zich zeer getrouw aan het eenmaal gegeven woord houden. De jonge lieden van beiderlei geslacht oefenen zich gaarne in het zingen, en verkiezen bij het aangaan van een huwelijk bij voorkeur die personen, wier gezang hun het meeste bevalt. Zij leven matig, kunnen honger, dorst en vermoeijenis doorstaan en leggen eenen onverschrokken moed in den oorlog aan den dag. Hunne wapenen bestaan in een lang zwaard, dat aan de linkerzijde aan een draagband hangt, een boog die op den regterschouder rust, en een lans in de regterhand. Met het meeste gemak en vlugheid beklimmen zij de steilste hoogten. Wanneer zij uit den boog schieten houden zij het zwaard tusschen de tanden; en wordt men handgemeen, dan werpen zij boog en lans weg, en verweren zich dapper met het zwaard. — Zoodra hunne kinderen kunnen loopen, branden zij hen de voetzoolen met een gloeijend ijzer om hen tegen de doornen en steenen verhard te maken. Den naam van Yaou-jins, die wilde dieren beteekent, kregen zij van hunne ruwe levenswijze. De Chineesen schrijven den gouden draak eene zekere tooverkracht toe, waardoor hij menschen in dieren kan doen veranderen. In het begin van den opstand werden deze wilden geslagen, doch keerden spoedig met verdubbelde magt terug, en hebben sedert dien tijd de troepen van het Chineesche rijk menige gevoelige nederlaag toegebragt. Onder anderen is eene geheele afdeeling Chineesen met acht stukken geschut in eene hinderlaag gevallen, hunne aanvoerders gesneuveld en de overige gevangen gemaakt. Ook in Au-nam heeft zich de opstand uitgebreid, en zijn de Chineesche troepen te kort geschoten. Volgens berigten van 16 october 1832, was de gouverneur van Kanton, zekere *Li*, in den twist met de Engelschen wel bekend, in ongenade gevallen, omdat het hem niet gelukte den opstand te dempen, en is hij op zijnen togt naar Pekin heimelijk om 't leven gebragt.

Letterkundig Berigt.

Vertu et tempérament, histoire du temps de la restauration; des années 1818–1820–1832; par ***P. L. JACOB***, *bibliophile, membre de toutes les Académies.* 2 vol La Haye, chez G. VERVLOET, Libraire-éditeur, 1832. In 18°. 263 et 250 pages. Prix . . . . *f* 3,50.

Naauwelijks was de naam van *Walter Scott* met zijne werken, over het kanaal naar het vaste land en aan de tegenovergestelde zijde naar de nieuwe wereld overgestevend, of men bespeurde dra den invloed, dien hij op de romanwereld zou gaan uitoefenen. De geschiedenis, met de gewoonten, zeden en gebruiken van derzelver onderscheidene tijdvakken, werden door hem aangewezen als de onuitputtelijke bron voor bespiegelingen in het romantische vak; het werd ook tijd, dat er aan dit genre een nieuw spoor geopend, een nog onbeteelden grond ter bearbeiding aangewezen werd. Dat hieraan behoefte was, werd duidelijk door de drift tot *navolging*, die zich in Amerika, Duitschland en Frankrijk openbaarde. *Cooper* in Amerika, *Tromlitz* en anderen in Duitschland, *Jacob* in Frankrijk, zagen hunne eerste proeven, in den geest van hunnen onvergelijken voorganger geschreven, met toejuiching ontvangen, en niet zelden de loffelijke

aanmoediging ten deele vallen, dat zij, in sommige opzigten, den grondlegger van het nieuwe *genre* hadden overtroffen. De laatstgenoemde vooral, die, even als de Engelsche *Walter*, de vruchten van zijn denkvermogen onder eenen geleenden naam de wijde wereld inzond, wedijverde met hem en dikwijls beslissend tot zijn eigen voordeel, in eruditie. Hoewel navolger, met de boekenminnaar (*Christophle*) *Jacob*, eigenaardig, hij en *W. Scott* putteden uit de kronijken van het land hunner geboorte; beiden zagen hunnen arbeid, moeijelijker welligt dan de bearbeiding der geschiedenis zelve, door de grootste toejuiching hunner tijdgenooten beloond.

De schok die Frankrijk in het jaar 1830 op deszelfs grondvesten had doen schudden, scheen ook tot tusschen de oude kronijken en in de folio's van den Franschen boekenminnaar te zijn doorgedrongen, en aan zijne denkbeelden eene andere rigting te hebben gegeven. *Jacob* werd ontrouw aan het genre, dat hij in navolging van *Scott* met zoeveel hartstogtelijke liefde beoefend had, en trad met zijne *Divorce* uit het stof zijner oude perkamenten, om in de elegante wereld een uitstapje te doen, misschien wel, om...... verveling te zoeken, ten einde met te grooter vermaak tot zijn *Paris du 16 siècle* terug te keeren. Doch zoo als het niet zelden gebeurt, de eerste stap op dit glibberige pad, waarop hij voor zijn arbeid nog niets dan bloemen had gevonden, verleidde hem tot eenen tweeden, en met dezen wierp hij *Vertu et tempérament* onder zijne lezeren te grabbelen. Men leze den brief aan zijnen vriend *Jules Lacroix*, welke daan vooraf als voorrede voorafgaat, om den inhoud van een boek te leeren kennen, dat in enkele trekken, waarin men de hand des meesters erkent, ons Fransche *vertu* en Fransche *tempérament*, somtijds in behaaglijke, dikwijls in afzigtelijke kleuren schetst. In de volgende zinsnede van dezen brief ligt overigens alles opgesloten wat men van dien inhoud zoude kunnen zeggen: „Et moi, je vais aussi sacrifier mes goûts à celui du moment; je quitte à regret la mine riche et profonde de l'histoire, pour faire une excursion, sur le terrain plat et battu de la société, au jour philosophique des passions et avec les souvenirs encore chauds de ma jeunesse. Je sais bien que cette chronique d'hier reposera les yeux fatigués plutôt qu'éblouis de l'enluminure vive et tranchée de mes chroniques d'autrefois; je vais me servir du langage usuel qui est compris de tout le monde; je fais faire jouer des ressorts de la vie commune et développer des sentiments que chacun a pu éprouver."

Vraagt men ons, of dit werk eene zedekundige roman en geschikt is om der jeugd in handen te geven, dan moeten wij hierop *neen* antwoorden; vraagt men ons echter, of het verdient gelezen te worden, dan is ons *ja* ook geen twijfel allerhoogst. *Vertu et tempérament* is op waarheid gegrond, alleen enkele namen zijn *pseudonyme*. Wil men eene studie van het tegenwoordig karakter der Fransche natie, van derzelver zoogenaamde vooruitgangen in *beschaving* (!!!) en in *zeden* (!!!) lezen, en zich daarbij met vele duistere en onbekende gebeurtenissen van de jaren 1818, 1820 en 1830 bekend maken, men neme *Vertu et tempérament* in de hand; men zal zich dan onder de lezing bij herhaling geluk kunnen wenschen van in gewesten als ons vaderland te zijn geboren.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

WOENSDAG, 24 April 1833.

			gebl
NEDERLANDEN, Werkelijke schuld, 2½ pCt.	ƒ 44¾	à 45½	45⅛
Uitgestelde schuld.	- 1 1/16	à 1⅛	
Kansbiljetten.	- 19¾	à 20	19⅞
Amortisatie Syndicaat, 4½ pCt.	- 77¾	à 78	77⅞
Idem idem., 3½ pCt.	- 64½	à 65	64¾
Oorlogs-lasten 1830 à 5 pCt.	- 97½	à 97¾	97⅝
Vrijw. geldl. 1831 à 6 pCt.	- 101½	à 102	101⅞
Nieuwe idem. 1832 à 5 pCt.	- 83¾	à 84½	84¼
Schatkistbiljetten, 6 pCt.	- 100½	à 101	100¾
Handel-Maatschappij, 4½ pCt.	- 88¼	à 89	88¾
FRANKRIJK, Inschr. op 't Grootboek 3 pCt.	- 77¼	à 77¾	77½
RUSLAND, Bij *Hope en Comp.*, 5 pCt.	- 97	à 97¾	97½
Bij dezelfde 1828, 5 pCt.	- 98¾	à 99¼	99
SPANJE, Certific. Amst., 5 pCt.	- 66	à 66½	66¼
Dezelfde 3 pCt.	- 43¼	à 43¾	43½
Uitgestelde schuld	- 12¼	à 12½	12 7/16

*** Getrouwd:

H. VAN DEN BROEK,
2de Luitenant bij de 17de Afd. Infanterie.
EN
J. V. ROUSSEL.

Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

** De ondergeteekende heeft de eer bij deze zijnen Stadgenooten bekend te maken, dat hij, den 1sten Mei aanstaande, voor zijn eigen privé de Affaire van LOODGIETER, POMPMAKER en LEIDEKKER zal beginnen, hij vertrouwt, na zestien jaren bij den Heer H. GOETMAN gewerkt te hebben, een ieder, waar hij zijn Werk verrigt heeft, voldaan te hebben; recommandeert zich in ieders gunst met verzekering van civiele behandeling en prompte bediening; woont in de Katrestraat, Letter A, N°. 10.

J. SIMON.

** IEMAND, bekwaam en genegen om zich te engageren als INSTRUCTEUR voor de *Hoornblazers*, onder toekenning van den graad van Onderofficier en het genot van het wettige Tractement, met daarenboven vier honderd Guldens 's jaarlijks toelage, vervoege zich 't zij in *Persoon* of met *franco* Brieven, en voorzien van legale bewijzen, opzigtelijk deszelfs gedrag en kunde bij den Majoor Baron VAN ASBECK, kommanderende het 1ste Bat. 3de Afdeeling Friesen, in het Kantonnement Boxtel, Provincie Noord-Braband.

** Depôt du véritable *ROB ANTI-SYPHILITIQUE DE LAFFECTEUR*, bij J. STRAATMAN, Apotheker in den *Vergulden Vijzel* te *'s Bosch*.

De ondergeteekende Chirurgijn-Majoor te *'s Bosch*, verklaart, dat bovengemelde ROB door zijne clienten gebruikt, volkomen aan het doel beantwoord heeft, en dus het gebruik van denzelven bij voorkomende gevallen een ieder ten hoogste aanbeveelt.

Dr. LINDT.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Het Gezelschap Operisten van *Amsterdam*, onder Directie van J. H. DESSAUR, zal het genoegen hebben, in den Schouwburg alhier, te Vertoonen:

Op Vrijdag den 26 April 1833. (*Tot zekere en finale sluiting van het Tooneel.*) DIE SCHÖNE MÜLLERIN, Groote vermaarde Komieke Opera in drie bedrijven, naar het Italiaansch *LA BELLA MOLLINARA*, muzijk van *Paisiello*. Na hetzelve: (*Op verecrend Verzoek.*) DAS TYROLER CONCERT, met nieuwe Tyroler-Liederen en eenen Afscheids-Zang.

De Directeur gevoelig voor de vele blijken van belangstelling en toejuiching, die zijn Gezelschap Operisten heeft mogen ondervinden, vleit zich, dat hij dezen laatsten Avond met een talrijk bezoek zal vereerd worden; bevelende zich nu en in 't vervolg in de protectie van het Kunstminnend publiek.

EN SOUSCRIPTION.

Chez BROESE & COMP. à *Breda* PRÉCIS DE LA GÉOGRAPHIE UNIVERSELLE, ou *Description de toutes les parties du Monde*, sur un plan nouveau, d'après les grandes divisions naturelles du globe; précédée de l'histoire de la géographie chez les peuples anciens et modernes, et d'une théorie générale de la géographie mathématique, physique et politique; accompagnés d'un atlas in-folio de 70 cartes, de tableaux analytiques, synoptiques, statistiques et élémentaires, et d'une table alphabétique des noms de lieux, de montagnes, de fleuves, etc. par MALTE-BRUN. Nouvelle édition, revue, corrigée, mise dans un nouvel ordre et enrichie de toutes les nouvelles découvertes, par M. J.-J.-N. HUOT, Membre de plusieurs sociétés savantes, nationales et étrangères; l'un des collaborateurs de l'Encyclopédie méthodique, de l'Encyclopédie moderne, etc; et augmentée de renseignements statistiques publiés dans le dernier ouvrage de Balbi.

CONDITIONS DE LA SOUSCRIPTION.

Le PRÉCIS DE LA GÉOGRAPHIE UNIVERSELLE formera cinq gros volumes in-8°, contenant la matière des dix volumes in-8° annoncés par l'Editeur de Paris; il sera imprimé sur beau papier, en caractère de petit-texte neuf, sur deux colonnes, semblable au *spécimen* joint au Prospectus, et sera accompagné d'un ATLAS, grand in-folio composé de *soixante-dix cartes*, dont un certain nombre sur grand format double; ces cartes, imprimées sur beau papier, seront très-bien gravées et coloriées avec le plus grand soin.

Chaque volume contiendra la matière de *deux* volumes de l'édition de Paris, et sera délivré en quatre livraisons, qui paraîtront, autant que possible, de quinze en quinze jours.

Chaque livraison de texte ne coûtera aux Souscripteurs, *prise au bureau*, que 1 fl. 30 cents, prix très-inférieur à l'édition de Paris; et chaque carte seulement 25 cents pour les Souscripteurs au texte.

Les personnes qui désirent souscrire au texte seul paieront chaque livraison 1 fl. 50 cents.

On ne paie rien d'avance; chaque livraison se paie à sa reception.

l'Atlas, composé de soixante-dix cartes in-folio, se vendra séparément aux non-souscripteurs, au prix de 50 cents la carte.

Pour être souscripteur il suffit de renvoyer signé a l'éditeur, le bulletin de souscription ci-joint.

Le Prospectus se trouve chez BROESE & COMP. et sera envoyé *gratis* aux amateurs, si demande *franc-de-port* leur en aura été faite.

Chez les mêmes Libraires se trouve en vente

RELATION DU SIEGE DE LA CITADELLE *D'ANVERS*,

par *l'armée Française*, en Décembre 1832, par J. W. T., ancien officier du genie, 1 vol. in 8°, orné d'un beau plan des travaux d'attaques, et d'une carte du cours de l'Escaut et environs d'Anvers, prix. *f* 2,40.

Cet ouvrage intéressant, écrit avec beaucoup d'impartialité et de connaissance, contient, comme introduction, un précis exact de fortification, d'attaque et de défense des places; puis la description de la citadelle et de la position militaire d'Anvers, des considérations sur la force de la citadelle, l'occupation et l'armement de la citadelle par les Hollandais; préparatifs de défense; 1e en 2e périodes du siège, un resumé des opérations, etc. le tout suivi de pièces justificatives.

Afin de faciliter à l'Armée l'occasion de se procurer le susdit ouvrage, on en pourra faire la demande chez M. M. les Directeurs des différens bureaux des postes.

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.